

Hora costumelor de la Pietrari sau spectacolul total al portului popular din Vâlcea

S-au împlinit anul acesta 51 de ani de când *Hora costumelor* se învârtă neîncetat în sensul acelor de timp care duc spre viitor.

Este hora credinței în valorile noastre identitare, hora tradiției care se predă și se preia în acest frumos dans al învățării. Este hora în care se cinstește meșteșugul străvechi al cusutului și al țesutului prin femeile - anonimele timpului trecut și creatoarele de astăzi – care au dat trup și frumusețe portului tradițional vâlcean.

Hora costumelor este un eveniment de marcă al Vâlcei, inițiat de oameni de cultură aleși, care au cunoscut și au crezut în potențialul artistic al unei zone etnografice, rodnică încă în mărturii, moșteniri și recreări de patrimoniu.

În lucrarea lui Gheorghe Deaconu, *Patrimoniul documentar al culturii tradiționale din Vâlcea, 1968-2008*, el însuși inițiatorul, alături de Ioan St. Lazăr al acestui festival-sărbătoare, aflăm descrierea primei „Hore a costumelor” din anul 1970, 19 aprilie „Concursul creatoarelor populare inițiativă a CJCP Vâlcea și a autorităților comunei Pietrari (primarul însuși, Gheorghe Popescu, a găsit inspirata titlatură), grefată de tradiția locală potrivit căreia tinerele țărănci arată – de Florii – ceea ce au realizat mai frumos în timpul iernii și având drept scop stimularea creației populare. Programul festivalului – sărbătoare a portului popular desfășurată în contextul târgului tradițional de la Pietrari – a cuprins: expoziție de artă populară tradițională, concursul de creație, parada portului popular și „hora costumelor”. La concurs au participat, cu costume create în iarna 1969-1970, creatoare populare din vetrele ariei etnografice Horezu. Juriul de specialitate, format din Elena Secoșan, Eugenia Trifan și Ioan St. Lazăr (secretar și totodată, coordonator al concursului), a evaluat costumele în funcție de parametrii prevăzuți în regulament: autenticitatea, specificul și calitatea. Printre laureații primei ediții, nume rezonante în arta populară vâlceană: Olimpia Radu, Ioana Bordencea, Maria Mitroi (Pietrari); Eugenia Predescu, Elena Șoșoacă (Bărbătești); Elena Grigoriu, Ioana Șugureanu (Bunești); Maria Nicolaescu, Maria Sobolu (Păușești-Otăsău). Printre lăutarii care au animat prima <<horă a costumelor>> de la Pietrari: Gheorghe Bobei, rapsodul popular din Bărbătești.” (Editura Patrimoniul, Râmnicu Vâlcea, 2008, p. 95)

Ca un arc peste timp, anul acesta concursul creatoarelor populare a continuat sub aceleași repere valorice, cristalizate în timp: respectarea specificului zonal, autenticitatea categoriilor funcționale, calitatea tehnică și artistică.

Hora costumelor va fi mereu la Pietrari. În hora aceea este un tâlc: în ea se desfășoară în ritmul notelor muzicale mai multe fire: fire de lână, de bumbac, de in, de borangic. Nu toată lumea le zărește. Sunt fire călăuzitoare pe care le văd femeile și fetele creatoare și pe care le urmează urzind în minte și mai apoi „în trup”, aievea, minunile pe care le făuresc spre încântarea noastră.

Pietrariul este în sfânta zi a Floriilor acasa întregii Vâlce, și poartă în ramurile de salcie sfințite și strălucitoare stindardul frumuseții și perenității, în formă de cămăși, cu râuri, de scoarțe, de bete, de zăvelci, de vâlnice, de traiste, de covoare, de carpete....

Tot atâtea minuni ale acestei lumi care se numește *Vâlcea horelor de poveste*.

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale din Vâlcea – reprezentat de Alin Pavelescu, manager și de Amalia Boari, șef Serviciu Cercetare, valorificare, în calitate de coordonator al evenimentului și membră în juriul de specialitate – a dat strălucire acestui eveniment printr-un program a cărui desfășurare exemplară a creat o emoție vie, creativă și admirativă în rândul participanților.

Redăm în continuare aspecte și evenimente ale programului din 2023 cu care *Hora costumelor* complinește curgerea spre viitor asemenea unei creații valoroase; un roman fluviu în mișcare, de la originile sale din 1970, în aceeași cheie a păstrării și valorificării tradiției:

Parada portului popular vâlcean în acordurile Fanfarei Județene „Constantin Brâncoveanu”;

Slujbă de binecuvântare;

Deschiderea oficială a celei de a 51-a ediții a Sărbătorii portului popular vâlcean *Hora Costumelor*;

Hora purtătorilor de costume tradiționale;

Concursul creatoarelor și al purtătorilor de costume populare din localitățile: Băbeni, Bărbătești, Brezoi, Copăcenii, Costești, Creteni, Horezu, Mihăești, Pietrari, Popești, Prundeni, Râmnicu Vâlcea, Roșiile, Slătioara, Șirineasa, Tetoii, Tomșani, Vaideeni;

Festivitatea de premiere a câștigătorilor;

Concert folcloric extraordinar, la care a participat Orchestra de Muzică Populară „Rapsodia Vâlceană” a CJCPCT Vâlcea, dirijor Cristi Caliu, iar ca invitat special Niculina Stoican.

Participare

Creatoare populare participante: Ana Avramescu și Maria Vasilescu (Bărbătești), Adriana Enea (Copăcenii), Rodica Crăcană (Costești), Măriuța Dolofan (Horezu), Maria Foltea și Elena Borța (Mihăești), Vasilica Cojan (Tomșani), Elena OGREZEANU (Rm. Vâlcea), Silvia VEȚELEANU și Anica David (Pietrari), Ileana Pușcașu (Șirineasa), Elena Pleașu (Tomșani), Maria Gioancă (Vaideeni), Cristina Irimescu și Ioana Stăniloiu (Vaideeni), Grupul de creatoare „Șezătoare Râmnicu Vâlcea” (coordonator Camelia Rotariu) și mica țesătoare Alexandra Istrati (Rm. Vâlcea).

Reprezentative purtători de costume populare vâlcene:

Băbeni (coord. pr. dr. Emil Rădulescu, director al C.C. Băbeni), **Bărbătești** (coord. prof. Ileana Sima, prof. Mirela Mentea), **Copăcenii** (coord. Adriana Enea și prof. Gheorghiță Tâmplărescu, directorul Școlii), **Costești** (coord. bibl. Mihaela Silvia Marinescu), **Creteni** (coord. prof. Daniela Drăghici), **Horezu** (prof. Măriuța Dolofan – Clubul Copiilor), **Pesceana** (coord. prof. Cecilia Trașcă, directorul Școlii), **Popești** (coord. prof. Sica Floriana Șerban, directorul Școlii, prof. Alin Codreanu, prof. Rozalia Șerban), **Prundeni** (coord. prof. Elena Toader Stănescu, directorul Școlii), **Roșiile** (coord. prof. Denis Boboc, directorul Școlii și prof. Ștefania Herăscu), Grupul de purtători de costum „Șezătoare Râmnicu Vâlcea” (coord. Ghe și Camelia Rotariu), **Slătioara** (coord. prof. Mirela Cosmescu, directorul Școlii și inv. Valentina Torețoiu), Șirineasa (coord. bibl. Ileana Pușcașu și viceprimar Gheorghe Bîzgan), **Tetoiu** (coord. prof. Victor Boboc, directorul Școlii), **Tomșani** (coord. bibl. Georgeta Cârstea, inv. Mioara Monea – Ansamblul „Nedeița”), **Pietrari** (coord. prof. Ileana Sima, bibl. Crina Popescu și prof. Ana-Maria Săndulescu, directorul Școlii).

Juriul de specialitate al Horei Costumelor, ediția 51:

- Dr. Corina Mihăescu – cercetător științific, coordonator Patrimoniu Imaterial și Cultură Tradițională, în cadrul Institutului Național al Patrimoniului București;
- Prof. Elena Stoica – etnograf;
- Nicolae Moraru – primarul comunei Pietrari;
- Amalia Boari – șef serviciu Cercetare-Valorificare la CJCPCT Vâlcea;
- Crina Popescu – bibliotecar și coordonator al atelierului de cusături tradiționale din cadrul Bibliotecii Pietrari.

Text și foto:

Dr. Corina MIHĂESCU,

Cercetător științific I

Patrimoniu Cultural Imaterial și Cultură Tradițională - INP

